

Kliendi korralduste parima täitmise korra kokkuvõte

Alates 16.02.2018

Sisukord

1. Sissejuhatus	1
2. Kohaldamisala	2
Hõlmatud finantsinstrumendid	2
3. Parima täitmise raamistik	2
Korralduse täitmist mõjutavad tegurid	2
Korralduse täitmist mõjutavad muud tegurid	2
Täitmiskohad	2
Tehingukorralduste täitmine	3
4. Parima täitmise korra kohaldamine	3
Tavakliendid	3
Kauplemissuhte test (trading relationship test)	3
5. Parima täitmise kohustuse rakendamine	3
Erinevad olukorrad	4
Kliendi konkreetset juhised	4
Korralduste käsitlemine	4
Hinnapakumine (<i>Request For Quote</i>) ja täidetavad hinnad	4
Tehingud kauplemiskohaväliste (OTC) tuletisinstrumentidega	4
6. Täitmiskoht / vastaspoole valimine	4
7. Tasud	5
8. Parima täitmise korra uuendamine	5
9. Parima täitmise demonstreerimine	5
10. Täpsem teave	5

1. Sissejuhatus

Kliendi korralduste parima täitmise kord (**kord**) on vastu võetud eesmärgiga tagada, et AS SEB Pank (**SEB**) täidab oma klientide nimel või arvel täidetavad või edastatavad finantsinstrumente puudutavad korraldused klientide jaoks parimal moel.

Kokkuvõtte kliendi korralduste parima täitmise korrast on mõeldud tavaklientidele. Korra täisversioon koos lisadega on kättesaadav www.seb.ee/investorkaitse.

Parim täitmine on SEB-le kehtestatud nõue rakendada kõiki vajalikke meetmeid klientide nimel või arvel korralduste täitmisel kliendile parima võimaliku tulemuse saavutamiseks ja tegutseda klientide parimates huvides esitatud korralduste täitmiseks edastamisel. Samas võib esineda asjaolusid, mille puhul SEB ei oma parima täitmise kohustust, näiteks, kui SEB tegutseb turu vastaspoolena ja/või võtab tehinguga positsiooniriski. Sõltumata sellest, kas SEB-l on parima täitmise kohustus või mitte, on SEB-l kohustus alati tegutseda ausalt, õiglaselt ja professionaalselt lähtudes oma klientide huvidest.

Kord sätestab need asjaolud, mille puhul SEB peab kindlustama parima täitmise, ja kaalutlused, mida ta selle kindlustamiseks kohaldab.

Kui klient ei ole määranud kõiki korralduse täitmise seonduvaid aspekte, rakendab SEB korras toodud põhimõtteid, mis SEB arvates vastavad kliendi huvidele arvestades antud hetkel valitsevaid asjaolusid. Samas, kuigi SEB teeb kõik endast oleneva, et saavutada korralduse parim täitmine kliendile, ei tähenda see ilmtingimata igal juhul parima hinna saavutamist, vaid pigem parimat hinda, mida korralduse täitmise hetkel olemasoleva teabe põhjal on mõistlik saada.

2. Kohaldamisala

Hõlmatud finantsinstrumendid

Parima täitmise nõue kehtib tehingutele (sh tuletisinstrumentidele, pakett- ja repotehingutele) erinevate finantsinstrumentidega, sh vabalt kaubeldavate väärtpaberite, rahaturuinstrumentide, investeerimisfondi osakute, eri liiki tuletisinstrumentide, lubatud heitkoguse ühikute ja teatud väärtpaberite finantseerimistingimuste suhtes.

3. Parima täitmise raamistik

SEB on kehtestanud poliitika ja korrad, mille eesmärk on saavutada oma klientidele parim võimalik tulemus tehingutes, millele parima täitmise kord kohaldub, arvestades seejuures teatud alltoodud tegureid, kriteeriume ja olemasolevaid täitmiskohti (lisainfo iga antud teema kohta on toodud ka punktis 5).

Korralduse täitmist mõjutavad tegurid

SEB arvestab korralduste täitmisel või edastamisel mitmete teguritega, sh:

- hind, millega tõenäoliselt saab korraldust täita;
- tehingukulud, sh täitmiskoha tasud ja arvelduskulud;
- täitmise kiirus;
- täitmise ja arveldamise tõenäosus, mida mõjutab turu likviidsus;
- tehingu suurus ja olemus;
- täitmisest tulenevad riskid SEB-le (sh riskimaandus); ja
- mis tahes muud asjaolud, mida SEB asjakohaseks loeb.

SEB-siseselt või välistes täitmiskohtades täidetud tehingutes, kus SEB võtab riski, võib hind sisaldada teenustasusid, mis lisaks kliendiga konkreetselt kokkulepitud tasudele peegeldab SEB vastaspoole riski, tururiski, riskimaandust, krediidi- ja/ või arveldusriski võtmist ja muid korralduse täitmise seotud tasusid.

Korralduse täitmist mõjutavad muud tegurid

Iga ülaltoodud täitmist mõjutavate tegurite kaalu kindlaks määramiseks arvestab SEB järgmist ka järgmisi tegureid:

- klienti iseloomustavad tunnused, sh tema liigitus;
- tehingu liik (sh suurus ja tõenäoline turumõju);
- finantsinstrument;
- täitmiskohad, kuhu tehing võib täitmiseks edastada; ja
- mis tahes muud asjaolud, mida SEB asjakohaseks loeb.

Täitmiskohad

SEB teeb tehinguid järgmistes täitmiskohtades:

- reguleeritud turud;
- mitmepoolsed kauplemissüsteemid (MTF) ja vastavad Euroopa Majanduspiirkonnast väljaspool asuvad süsteemid;
- organiseeritud kauplemissüsteemid (OTF) ja vastavad Euroopa Majanduspiirkonnast väljaspool asuvad süsteemid;
- süsteemsed täitjad (SI) ja vastavad Euroopa Majanduspiirkonnast väljaspool asuvad asutused;
- maaklerite ristumisvõrgustikud ja muud elektroonilised platvormid;
- korraldused teistelt SEB klientidelt;
- SEB on ise vastaspooleks;
- muud maaklerid ja turutegijad; ja
- teistele SEB ühingutele kättesaadavad täitmiskohad.

Tehingute tegemisel valib SEB sellise täitmiskoha, mis antud hetkel annab parima tulemuse korrast lähtuvalt, sh (kus kohane ja arvestades võimalikke huvide konflikte) korralduse täitmine SEB enda vastu, kas tegutsedes süsteemse täitjana või oma arvel tehingute täitjana.

Klient võib tehinguga seoses nõuda SEB-lt juurdepääsu või selle keelamist konkreetsetele täitmiskohtadele või likviidsusallikatele, kuigi SEB võimalused sellise nõudmise täitmiseks võivad sõltuvalt asjaoludest erineda ning kliendi nõudmise täitmine võib piirata korralduse täitmist või mõjutada korralduse parimat täitmist.

SEB teeb mõistlikke jõupingutusi, et mitte põhjustada valitud täitmiskohtade ebaõiglast diskrimineerimist. Kriteeriume, mida SEB kasutab täitmiskohtade valimiseks, kus ta võib tehinguid teha, on kirjeldatud täpsemalt punktis 6. SEB poolt hetkel kasutatavate täitmiskohtade loetelu kättesaadav veebilehe aadressil www.seb.ee/investorkaitse.

Tehingukorralduste täitmine

SEB täidab kliendi tehingukorraldused (v.a kui konkreetset on teisiti kokku lepitud):

- vahendajana (*agent capacity*) enda nimel ja kliendi arvel;
- korralduse riskivaba sobitajana (*riskless principal capacity*), kus tehes samaaegselt tehingu kliendiga, teeb SEB sobituvat tehingu täitmiskoha või kolmanda osapoollega, sh teise kliendiga, kindlustades seeläbi, et SEB ei võta tehinguga mingit positsiooniriski, ei saa mingit muud kasu ega kahju kui kokkulepitud vahendustasu, teenustasu või muu tasu; või
- oma arvel (*principal capacity*), registreerides tehingu enda raamatupidamises ja võttes sellest tekkiva positsiooniriski.

SEB võib suured tehingud jagada väiksemateks osadeks, täites erinevad osad erinevates ülalnimetatud rollides.

Kui SEB tegutseb oma arvel ja tal ei ole selle tõttu parima täitmise kohustust, võib ta kaubelda enne kliendi tehingut või paralleelselt kliendi tehingutega, näiteks täita teiste klientide tehinguid, et maandada riski või hankida likviidsust näiteks turutegemise eesmärgil või oma riskide juhtimiseks. Selline tegevus võib mõjutada kliendi saadud hinda.

4. Parima täitmise korra kohaldamine

Tavakliendid

SEB täidab tavakliendi korraldused kliendi jaoks parimal võimalikult viisil, v.a harvadel juhtudel, kus tavaklient loeb SEB-d turu vastaspooleks vastavalt kauplemissuhte testile (trading relationship test) ja klient ei tugine õiguspäraselt SEB-le oma huvide kaitsmisel.

Kauplemissuhte test (trading relationship test)

Euroopa Liidu komisjon on loonud neljakordse testi (four-fold test), mille alusel saab kindlaks määrata, kas tavaklient võiks loota õigustatult investeerimisühingule konkreetsetes tehingus või käsitleb investeerimisühingut turu vastaspoolena. Testi neli elementi, mida ka SEB võtab arvesse on järgmised:

- **Kes algatab tehingu.** Kui esimese kontakti on teinud klient, siis on vähem tõenäoline, et klient loodab SEB-le oma huvide kaitsmisel kui näiteks siis, kui SEB on kliendile konkreetset tehingut soovitanud nõustamise käigus. Selles kontekstis peavad kliendid tähele panema, et SEB edastab paljudele oma klientidele analüüse; kui tehing tehakse analüüsi saamise tulemusel, siis ei loeta analüüsi edastamist SEB poolseks tehingu „algatamiseks“, sest analüüs ei ole koostatud konkreetse kliendi asjaolusid arvestades.
- **Turupraktika.** Teatud turgudel, nagu näiteks kauplemissuhtehäälsetel (over-the-counter, OTC) tuletisinstrumentide turgudel ja võlakirjaturgudel, saavad kliendid tavaliselt juurdepääsu erinevatele alternatiivsetele allikatele, esitades hinnapäringud erinevatele investeerimisühingutele. Sellisel juhul on vähem tõenäoline, et klient loodab SEB-le oma huvide kaitsmisel.
- **Turu läbipaistvus.**
- **Investeerimisühingult kliendile antud teave ja lepinguline suhe kliendiga.**

Kui SEB ja klient ei ole antud küsimuses konkreetset teisiti kokku leppinud, kasutab SEB oma professionaalset hinnangut ülaltoodud põhimõtete kohaldamisel. Täpsemad asjaolud on toodud korras.

5. Parima täitmise kohustuse rakendamine

Korralduse parima täitmise tagamisel tavaklientidele püüab SEB teha seda arvestades kogumaksumust kliendile – ehk optimeerides nii saavutatud hinda kui ka täitmisega otseselt seotud kulusid, nagu näiteks täitmiskoha tasud, arveldustasud ja muud tehinguga seotud tasud kolmandatele osapooltele. Teisi korras toodud täitmise tegureid arvestatakse ainult ulatuses, milles need aitavad SEB-l saavutada kliendi jaoks parima võimaliku tulemuse arvestades kogumaksumust kliendile.

Erinevad olukorrad

Eeltoodut arvestamata on teatud olukorrad, mis määravad, kuidas SEB tehinguid teeb, ja mis võivad mõjutada parimat täitmist. Need hõlmavad järgmist:

Kliendi konkreetsed juhised

Kui klient esitab SEB-le konkreetse juhise, kuidas kogu tema korraldust või osa sellest täita, kohustub SEB neid juhiseid järgima ja selle tulemusena loetakse, et SEB on taganud parima täitmise juhistes toodud tehingu aspektidega seoses. Sellised juhised sisaldavad korralduste tüüpe, mis näevad ette tehingu ajastamise (nt „avatud“, „suletud“ või „stopp“-korraldused) või selle taotletud hinna (nt võrdlussihiga korraldused nagu „VWAP“). Samas, kui juhiseid ei hõlma kõiki tehingu aspekte, kohaldab SEB ülejäänud aspektide puhul selles korras toodud põhimõtteid.

Seetõttu, kui klient esitab SEB-le piirava juhise, võib see omakorda mõjutada SEB võimet järgida täies mahus selle korra nõudeid ja pöörduda kliendi jaoks mitte nii hea tulemusega, kui ta muidu oleks saavutanud.

Korraldustele, mis on märgitud kui „turu hinnaga“ või „parima hinnaga“, kohaldatakse alati parima täitmise korda, v.a kui asjaolud muudavad selle teostamatuks, misjuhu SEB teeb mõistlikke pingutusi, et kliendiga asja arutada.

Korralduste käsitlemine

- **Korralduste jagamine:** kui ei ole teisiti kokku lepitud, võib SEB jagada korraldused üheks või mitmeks eraldi, seeriatena või paralleelselt erinevates täitmiskohtades täidetavateks tehinguteks. Kui kohalduvad parima täitmise nõuded, siis kohalduvad need võrdselt iga sellise täitmise kohta ja kogu tehingu kohta üldiselt.
- **Täitmine järjekorras:** SEB täidab muus osas võrreldavad kliendi korraldused nende saabumise järjekorras, välja arvatud juhul, kui korralduse iseloomu, valitsevaid turutingimusi või teisi tegureid arvestades ei ole see otstarbekas. Kui korralduse täimisega on suuri raskusi, kohustub SEB tegema mõistlikke jõupingutusi (kuid ei garanteeri) kliendi teavitamiseks nendest raskustest teadusaamisel.
- **Koondamine:** SEB võib koondada mis tahes kliendi korraldused teiste klientide korralduste või tehingutega, mida SEB teeb enda nimel ja arvel, ja võib täita need korraga. SEB ei koonda juhul, kui antud hetkel on ette näha, et see on klientidele kahjulik.
- **Jaotamine:** kui SEB koondab kliendi korralduse ülaltoodud viisil, jaotatakse tehingud klientide ja teiste osapoolte (kelle huvid koondati) vahel õiglaselt. Kõik kaasatud osapooled saavad sama hinna, välja arvatud juhul, kui see ei ole kliendi määratud hinnast tulenevalt võimalik. Selliste koondatud korralduste puhul, mis täidetakse ainult osaliselt, jaotatakse tehingud poolte vahel ausal ja õiglasel viisil, kuigi kui koondamisel on kaasatud SEB enda tehingud, eelistatakse alati kliente.
- **Kehtivusaeg:** kui korralduse iseloomust tuleneb konkreetne ajaperiood/kestus, mille jooksul korraldus peab olema jõus, või kui korralduse andmisel on selgesõnaliselt teisiti kokku lepitud, kehtib iga korraldus sellel päeval, mil see on antud. Konkreetsetel turul täitmiseks antud korraldused, mis on vastu võetud pärast vastava turu sulgemist, jäävad kehtima antud turu järgmise kauplemispäeva lõpuni, kui ei ole vastupidiselt kokku lepitud.
- **Täitmata limiitorderid:** kui klient annab limiitorderi Euroopa Majanduspiirkonna reguleeritud turul kaubeldavate aktsiate kohta, on SEB kohustatud avaldama turul selle korralduse täitmata osa, välja arvatud juhul, kui klient on andnud teistsuguse nõusoleku. SEB on küsinud oma klientidelt selleks vastavates teenuselepingutes või tingimustes nõusoleku ja seetõttu ei avalda SEB sellist teavet, välja arvatud juhul, kui seda on konkreetselt nõutud.

Hinnapakkumine (*Request For Quote*) ja täidetavad hinnad

Kui SEB saab pakkuda hinda, mida saab kohe aktsepteerida (mitte indikatiivset hinda, mida turul võiks saada), ja sõltumata sellest, kas tegemist on kahesuunalise hinnapakkumise või ainult ostu või müügi hinnapakkumisega, siis tegutseb SEB oma arvel ja võtab tehingus täieliku positsiooniriski. Kõikidel nimetatud juhtudel loeb SEB end kliendi turu vastaspooleks ja tal ei ole parima täitmise kohustust. Täiendav info hinnapakkumiste kohta on kirjeldatud korras.

Tehingud kauplemiskohaväliste (OTC) tuletisinstrumentidega

Kui SEB annab kliendile kauplemiskohaväliste (OTC) tuletisinstrumenti hinna, vastab ta tavaliselt hinnapäringule ja vastavalt kauplemissuhte testile ei oma parima täitmise kohustust.

6. Täitmiskoht / vastaspoole valimine

Kliendikorralduste täitmisel arvestab SEB täitmiskoha ja/või kolmandate osapoolte tingimusi (mis võivad hõlmata SEB Grupi teisi üksusi), mis talle antud hetkel kättesaadavad on, ja täidab korralduse ühel või mitmel neist selleks, et kindlustada parim täitmine selle korra kohaselt, võttes arvesse ka kliendi antud konkreetseid juhiseid.

SEB valib täitmiskohad ja kolmandad osapooled tehingute tegemiseks omal äranägemisel eesmärgiga optimeerida oma võimet saavutada parim täitmine käesoleva korra kohaselt. Selle valiku tegemisel arvestab SEB täitmiskoha või osapoolte

tehnilist võimekust, tavapäraseid hindu, täitmise kiirust, likviidsust, arveldamise lihtsust ja kulusid ning tasusid ja mis tahes avalikku teavet, mille vastav üksus nende või nendega tehtud tehingute kohta aeg-ajalt avaldab.

7. Tasud

Finantsinstrumentide kauplemisega kaasnevad kliendile kulud ja tasud. Konkreetseid instrumente, ordineid ja tehingutüüpe puudutavad tasud ja kulud on kättesaadavad SEB kodulehel.

Kauplemisega seotud tasud ja kulud sisaldavad tehingukulud komisjonitasu või marginali vormis, kui SEB tegutseb oma arvel. Lisaks sellele võib kliendile kohalduda arvelduskulud teatud turgudel. Juhul kui SEB pakub ka väärtpaperite hoidmist lisanduvad hoidmiskulud. Kliendid kellele SEB osutab nõustamis- või portfelligalitseamise teenust maksavad ka nimetatud teenuste eest.

8. Parima täitmise korra uuendamine

SEB vaatab korra, täitmiskohad, kolmandatest isikutest vahendajad ja täitmiskorraldused ning nende tulemused üle vähemalt üks kord aastas. Kõik muudatused avaldatakse SEB veebilehel aadressil www.seb.ee/investorkaitse.

9. Parima täitmise demonstreerimine

Kui klient soovib saada tõestust selle kohta, kuidas SEB on selles dokumendis toodud korda ühe või mitme tehingu puhul järginud, peab klient pöörduma SEB poole, näidates selgelt, et nad soovivad saada kirjalikku selgitust.

10. Täpsem teave

Parima täitmise korra täistekst ja selle lisad koos täitmiskohtade loeteluga on kättesaadavad www.seb.ee/investorkaitse.